

**Informatiepunt
Leefomgeving**

Kenniscentrum van de overheid

Dialogoog met Copilot

Bijlage bij Aflevering 4 podcast Slim uitvragen,
betere check

Over dit document

Dit document bevat de dialoog met Microsoft Copilot die is gebruikt in aflevering 4 van de podcastserie Slim uitvragen, betere check: [Met AI toepasbare regels verbeteren voor de Vergunningcheck](#). De dialoog laat zien hoe AI kan worden ingezet als sparringspartner bij het analyseren en verbeteren van de structuur en vraagvolgorde van toepasbare regels voor de Vergunningcheck.

Voor deze dialoog is geen vertrouwelijke of privacygevoelige informatie gedeeld met Copilot. Het gebruik van Copilot in dit voorbeeld past binnen de kaders voor toegestaan gebruik binnen Rijkswaterstaat. Controleer altijd welke regels, richtlijnen en voorwaarden gelden binnen uw eigen organisatie.

De voorgestelde verbeteringen zijn uitsluitend bedoeld als inspiratie en verkenning van de mogelijkheden van AI. De inhoud is niet getoetst door een jurist of beleidsmedewerker Bouwregelgeving. Neem de suggesties in deze dialoog daarom niet één-op-één over zonder passende inhoudelijke beoordeling.

Joyce stuurt onderstaande bericht naar Copilot:

Instructie vooraf:

Ik ben een regelanalist. Dat is een professional die vragenbomen maakt voor het onderdeel aanvragen en de Vergunningcheck van het Omgevingsloket. Deze vragenbomen zijn gebaseerd op juridische regels. Ik ben geen expert op het gebied van gebruikersvriendelijkheid. Jij (=Copilot) bent mijn sparringspartner. Samen verbeteren we de gebruiksvriendelijkheid van een vragenboom voor de Vergunningcheck in het Omgevingsloket.

Werkwijze:

- Wees kritisch en direct
- Neem ook de rol van advocaat van de duivel
- Denk mee, maar daag me uit waar het schuurt
- Werk in dialoog: stel gerichte tegenvragen
- Stel je kwetsbaar op. Als je twijfelt geef dat dan aan of stel een vraag als je meer informatie nodig hebt.
- Kort houden: max. 2–3 zinnen per punt, geen lange uitleg. Je mag mij niet overladen met informatie. Als ik meer wil weten dan vraag ik er wel om.
- Ik wil het verbeteren opknippen in twee delen:
  1. Structuur en volgorde
  2. Tekstueel verbeteren van vragen, toelichtingen en antwoordopties

Werkzaamheid die gebruiker kiest in het Omgevingsloket:

- Schutting of andere afscheiding plaatsen of vervangen

Ik wil eerst dat je voor mij de vraagvolgorde en de volgorde van de regelgroep uit het bestand in de bijlage haalt en toont. Resultaat toon:

- Vragengroepen met naam in volgorde zoals getoond in het loket
- Toon per vragengroep de tekst van de vraag en toon deze in de volgorde zoals die in het loket te zien zal zijn.

Instructies voor de AI: Bepaal op basis van de STTR-structuur de vraagvolgorde zoals die in het Omgevingsloket wordt getoond.

Stap 1 — Regelgroepen bepalen:

- Zoek alle elementen: //inter:regelgroep
- Lees:
  - inter:naam
  - inter:prioriteit
- Sorteer regelgroepen oplopend op prioriteit (laag = eerst)
- Als prioriteit ontbreekt → gebruik 999

Stap 2 — Koppel vragen aan regelgroepen

- Vragen staan onder: //uitv:uitvoeringsregel
- Gebruik: uitv:regelgroepRef om de regelgroep te bepalen

Stap 3 — Sorteert vragen binnen regelgroepen

- Gebruik inter: prioriteit van de uitvoeringsregel
- Sorteert oplopend
- Ontbreekt prioriteit → gebruik 999

Stap 4 — Output

- Toon per regelgroep:
  - Regelgroepnaam als kop
  - Daaronder de vragen als bullets
- Gebruik alleen: uitv:vraag/uitv:vraagTekst
- Geen extra info tonen (geen prioriteiten, geen toelichting, geen analyse)

Extra scherp (belangrijk)

- Leid nooit volgorde af uit XML-positie
- Negeer uitvoeringsregels zonder vraag
- Negeer vaste waarden (geen vragen)

Dit rapport vat de analyse en optimalisatie van de vragenstructuur voor de vergunningcheck voor erfafscheidingen samen.

Reactie Copilot:

Ik mis het STTR-bestand / de inhoud van de bijlage. Zonder die data kan ik de vraagvolgorde niet bepalen.

Kun je het bestand (of de relevante XML) hier delen?

Als het groot is, mag je alleen de regelgroep + uitvoeringsregel delen.

Reactie Joyce:

Joyce uploadt een STTR-bestand met naam 14126.

Reactie Copilot:

Soort afscheiding

- Bestaat de afscheiding alleen uit beplanting?

Hoogte van de afscheiding

- Wat is de hoogte van de afscheiding?

Plaats afscheiding

- Staat er al een gebouw op het terrein waar u de afscheiding gaat bouwen?
- Heeft de afscheiding die u gaat plaatsen een functionele relatie met het gebouw dat er al staat?
- Komt de afscheiding achter de voorgevelrooilijn te staan?

Monument/archeologisch monument en stads- of dorpsgezicht

- Is er op het perceel een beschermd of voorbeschermd monument of archeologisch monument aanwezig?
- Vinden de voorgenomen bouwwerkzaamheden plaats in een rijksbeschermd stads- of dorpsgezicht?

Monumenten

- Gaat het om bouwwerkzaamheden in, aan of op het beschermde of voorbeschermd monument of archeologisch monument?
- Gaat het om bouwwerkzaamheden bij (naast of vlakbij) een (voor)beschermd monument of archeologisch monument?

Beschermd stads- of dorpsgezicht

- Gaat het om het bouwen van een bouwwerk op het erf aan de achterkant van een hoofdgebouw?
- Gaat het om het bouwen van een bouwwerk op het erf aan de zijkant van het hoofdgebouw?
- Is het erf waarop u van plan bent te gaan bouwen gekeerd naar openbaar toegankelijk gebied?

Reactie Joyce:

Prompt:

Deel 1 Vragenstructuur

Analyseer de gebruiksvriendelijkheid van de check aan de hand van onderstaande criteria. Wacht nog even met het geven van advies.

Gebruik deze juridische grondslagen (bijv. artikelen/regels) als referentie om te beoordelen of vragen noodzakelijk zijn voor de uitkomst:

- Bruidsschat omgevingsplan artikelen 22.26, 22.27 en 22.28
- Besluit bouwwerken leefomgeving artikelen 2.29 en 2.30

1. Vraagstructuur

- Elke vraag = één handeling/object/situatie
👉 Welke vragen moeten opgesplitst worden?

2. Gebruikersflow & groepering

- Start vanuit herkenbare intentie
- Volgt denkproces gebruiker (niet juridisch)
- Logische volgorde: algemeen → specifiek
- Logische groepen (max. 5 vragen, duidelijke naam)
- Geen dode paden, afhankelijkke vragen alleen indien relevant
👉 Waar klopt de flow niet?

3. Efficiëntie (vraaglast)

- Snelle uitsluiting / conclusie
- Geen onnodige detailvragen
- Beperkt aantal uitzonderingen
👉 Welke vragen maken de boom onnodig complex?

4. Juridische noodzaak

- Elke vraag is nodig
- Geen vragen die al afleidbaar zijn
👉 Welke vragen zijn juridisch niet nodig of missen om tot een juiste uitkomst te komen?

5. Foutpreventie • Begrijpelijk zonder voorkennis

- Voorkomt verkeerde antwoorden
- 👉 Wat is het meest waarschijnlijke foutantwoord en hoe verbeter je de vraag?

Reactie Copilot:

Hier is een scherpe, kritische analyse per criterium — nog zonder oplossingen.

1. Vraagstructuur (opsplitsing nodig?)

- **"Is er op het perceel een beschermd of voorbeschermd monument of archeologisch monument aanwezig?"**
→ Combineert 3 concepten (monument + archeologisch + voorbeschermd). Kans op misinterpretatie.
- **"Gaat het om bouwwerkzaamheden in, aan of op..."**
→ "in, aan of op" zijn verschillende situaties met mogelijk andere interpretatie.
- **"Gaat het om bouwwerkzaamheden bij (naast of vlakbij)..."**
→ "naast" vs "vlakbij" = subjectief → foutgevoelig.

👉 Twijfel: juridisch misschien cluster, maar UX-technisch te breed.

2. Gebruikersflow & groepering (waar schuurt het?)

- Startvraag "alleen beplanting" → goed voor uitsluiting, maar voelt **niet als herkenbare start (intent mismatch)**.
- Volgorde: *soort* → *hoogte* → *plaats* → *bijzondere regimes*
→ mist logische gebruikersflow: **gebruikers denken eerst "waar komt die?" i.p.v. "hoogte"**.
- Groep **"Plaats afscheiding"**:
  - mengt verschillende denkstappen:
    - aanwezigheid gebouw
    - functionele relatie
    - voorgevelrooilijn→ voelt juridisch opgebouwd, niet vanuit gebruiker.
- Knip tussen:
  - "Monument/archeologisch monument en stads- of dorpsgezicht"
  - "Monumenten" → voor gebruiker onbegrijpelijk waarom dit twee groepen zijn.
- Laatste groep (beschermd stadsgezicht) komt pas laat, terwijl dit **vroeg relevant kan zijn voor uitsluiting**.

3. Efficiëntie (onnodige vraaglast?)

- Monumenten-vragen komen **altijd**, ook als afscheiding bijv. 0,5 m achtertuin is → waarschijnlijk onnodig.
- Vragen "achterkant / zijkant / openbaar gebied" worden pas laat gesteld → terwijl ze cruciaal zijn voor vergunningvrij.
- Combinatie:
  - "gebouw aanwezig"
  - "functionele relatie"→ voelt dubbel; tweede is vaak impliciet bij eerste.

👉 De boom vraagt relatief laat pas de **beslissende ja/nee-criteria**.

4. Juridische noodzaak (te veel / ontbreekt?)

- **Mogelijk niet nodig / redundant:**
  - "Heeft de afscheiding een functionele relatie..."
→ bij erfafscheidingen bijna altijd ja → lage onderscheidende waarde.
- **Mogelijk te laat gesteld:**
  - ligging t.o.v. voorgevelrooilijn
  - ligging t.o.v. openbaar gebied
→ zijn kerncriteria voor artikel 22.28.
- **Mogelijk ontbreekt nuance:**
  - verschil **voor erf** / **achter erf** wordt indirect bevraagd via meerdere vragen
→ niet direct expliciet.

- "op erf bij hoofdgebouw" is verspreid over meerdere vragen → verhoogt complexiteit.

5. Foutpreventie (waar gaat het mis?)

Meest foutgevoelige vragen:

- **"Functionele relatie"** → Gebruiker snapt dit concept niet → gokt "ja".
- **"Voorgevelrooilijn"** → zonder kaartkennis → grote kans op fout.
- **"Vlakbij monument"** → totaal subjectief → inconsistent antwoord.
- **"Gekeerd naar openbaar toegankelijk gebied"** → abstract → gebruiker denkt eerder in "grenst aan straat".

👉 Groot risico: gebruiker geeft **sociaal wenselijk / intuïtief antwoord** i.p.v. juridisch correct.

Kritische tegenvraag (belangrijk voor volgende stap)

- Wil je **juridische zuiverheid maximaliseren**, of **vergunningcheck-simpliciteit (snelle uitkomst) leiden laten zijn**?

Want: 👉 huidige structuur is juridisch netjes opgebouwd

👉 maar UX-technisch duidelijk niet optimaal

Dit bepaalt hoe ver we mogen ingrijpen in de structuur.

Reactie Joyce:

Ik wil eerst vragen of er al gebouw staat. Als die er niet staat dan is er een vergunning nodig en zijn er geen vervolgvragen nodig. Als er een gebouw staat dan kunnen we vragen of het een woning is. Dan kunnen we wel impliciet afleiden dat er een functionele relatie is. Als het geen woning is dan wil ik doorvragen.

Reactie Copilot:

Dit is een sterke richting, maar er zitten nog een paar scherpe randjes.

👉 Wat hier goed aan is

- **Gebouw als eerste split** → sterk (snelle uitsluiting, direct juridisch relevant)
- **Woning = proxy voor functionele relatie** → slim, sluit aan bij beleving
- Je voorkomt dat gebruiker een **abstract begrip moet interpreteren**

⚠️ Waar het schuurt (advocaat van de duivel)

- **"Is het een woning?" is niet hetzelfde als functionele relatie** → ook bij bedrijfspanden kan er gewoon een functionele relatie zijn
- Je creëert impliciet:
  - woning → altijd functionele relatie ✅
  - geen woning → twijfel/onzeker → extra vragen ❓

👉 maar juridisch is dat onderscheid niet zo hard

💡 UX-risico

- Gebruiker met loods/schuur: → denkt: "dit hoort bij mijn perceel" → dus alsnog "ja-gevoel"
- Jij dwingt hem in een **pad met extra complexiteit**, terwijl dat misschien niet nodig is

🔥 Scherpe vraag aan jou

Waarom wil je **per se onderscheiden naar woning vs geen woning**?

👉 Is dat:

- omdat de **regel dat vraagt**?
- of omdat je een **proxy zoekt voor functionele relatie**?

Als het tweede: → dan is dit misschien een **omweg i.p.v. een oplossing**

💡 Mini-prikkel (nog geen advies, maar denkrichting)

Je zit nu eigenlijk te reconstrueren:

"staat op erf van hoofdgebouw" + "functionele relatie"

👉 Zou het niet logischer zijn om dat direct te bevragen als:

- “Komt de afscheiding op het erf bij een gebouw?”
in plaats van 2–3 losse vragen?

Als je wilt, kunnen we nu:

👉 of jouw route verder uitwerken

👉 of even testen: wanneer jouw aanpak tot een ander pad leidt dan de huidige situatie
Wat wil je doen?

Reactie Joyce:

Het gaat om het tweede. Met in het achterhoofd dat de grootste groep gebruikers van deze check zal gaan om woningen en dat we het voor deze grootste groep het zo begrijpelijk mogelijk willen maken.

Reactie Copilot:

Helder—dan is je keuze principieel: **optimaliseren voor de dominante use case (woning)**. Daar kan ik in mee, maar dan moet het wel strak.

👉 **Je denkrichting klopt**

- Je maakt de meeste gebruikersflow: → **korter, herkenbaarder, minder abstract**
- Je vermijdt: → cognitieve ruis van “functionele relatie”

👉 Dit is een klassieke en goede UX-keuze.

⚠️ **Waar je nog scherp moet zijn**

- Je introduceert **asymmetrische logica**:
  - woning → snel pad
  - geen woning → complex pad

👉 Dat is oké, *mits*:

- die tweede groep echt klein is
- én je daar niet alsnog dezelfde onduidelijke vraag terug laat komen

🌟 **Belangrijk risico (hier moet je een keuze maken)**

Je vervangt nu:

juridisch criterium → functionele relatie

door:

proxy → woning

👉 Maar:

- dit is **niet 1-op-1 dekkend**
- dus je accepteert impliciet: → kleine kans op **onjuiste uitkomst**

🎯 **Scherpe vraag (beslissend)**

Wil je:

1. **UX boven juridische volledigheid** → dan is jouw route goed
→ maar dan moet je *functionele relatie nergens meer expliciet terug laten komen*
2. **Juridische zekerheid behouden** → dan moet je voor “geen woning” nog steeds een duidelijke en begrijpelijke check hebben
→ *zonder terug te vallen op die term zelf*

🧠 **Mini-spiegel (even check reality)**

Stel:

- gebruiker heeft **bedrijfshal + hek eromheen**

👉 In jouw model:

- gebouw = ja
- woning = nee
→ extra pad

Vraag: **Hoe laat je deze gebruiker straks zélf correct herkennen dat er een functionele relatie is, zonder dat begrip te gebruiken?**

Als je daar nog geen goed antwoord op hebt: → zit hier nog je grootste ontwerprisico.

Wil je dat ik je help om dat tweede pad (niet-woning) UX-proof te maken zonder "functionele relatie"?

Reactie Joyce:

Ja graag suggestie voor dit tweede pad.

Reactie Copilot:

Top, dit is precies de kern waar het vaak misgaat. Ik geef je een **concreet, UX-proof pad zonder 'functionele relatie'**.

Doel van dit tweede pad

Gebruiker met **geen woning (bijv. bedrijf, loods, perceel)** moet: → zelf herkennen of de afscheiding "bij het gebouw hoort"
→ zonder juridisch jargon

Voorstel tweede pad (compact en logisch)

Na:

- Staat er een gebouw op het terrein? → ja
- Is het een woning? → nee

👉 dan:

Vraag 1

- **Komt de afscheiding direct bij het gebouw te staan?** (bijvoorbeeld om een terrein bij het gebouw af te grenzen)

👉 Dit vervangt:

- "functionele relatie"

Vraag 2 (alleen als nodig)

- **Sluit de afscheiding aan op het gebruik van het gebouw?** (bijvoorbeeld voor afsluiten terrein, veiligheid of afbakening)

👉 Alleen stellen als je extra zekerheid nodig hebt

👉 Vaak kun je hier al stoppen

Waarom dit werkt

- Gebruiker denkt in: → "staat mijn hek rondom mijn terrein?"
- niet: → "heeft dit een functionele relatie?"
- Je operationaliseert het juridisch begrip in: → **afstand + gebruik** (herkenbaar gedrag)

Kritische kanttekening (bewust!)

- Dit blijft een **benadering, geen perfecte juridische vertaling**
- Maar: → veel concreter
→ veel minder foutgevoelig
→ veel hoger onderscheidend vermogen

Scherpste check (even samen testen)

Neem case:

- bedrijfshal + hek rondom parkeerterrein

Gebruiker:

- Vraag 1 → ja
- Vraag 2 → ja

👉 correcte uitkomst

Neem case:

- losstaand weiland + hek

Gebruiker:

- Vraag 1 → nee

👉 correcte uitkomst

Mijn tegenvraag aan jou (cruciaal)

Wil je:

- deze check **hard maken op 1 vraag** (laagdrempelig, sneller)
OF
- bewust **2 vragen houden** (veiliger, meer controle)?

👉 Dit bepaalt of je foutmarge accepteert of minimaliseert.

Reactie Joyce:

Voor nu wil ik doorgaan met vraag 1 en in edge casus contact op laten nemen.

Reactie Copilot:

Goed. Dan maak je een **bewuste UX-keuze: simplificeren + escape via contact**. Dat is verdedigbaar.

Jouw nieuwe pad (scherp geformuleerd)

Na:

- Staat er een gebouw op het terrein? → ja
- Is het een woning? → nee

👉 vervang "functionele relatie" door:

- **Komt de afscheiding direct bij het gebouw te staan?**
(bijvoorbeeld om het terrein bij het gebouw af te grenzen)

Waarom dit nu sterk is

- Concreet gedrag i.p.v. abstract begrip
- Sluit aan op mentale model: "zet ik een hek bij mijn pand?"
- Hoge kans op correct antwoord zonder uitleg nodig te hebben

En hier moet je je bewust van blijven

- Je **verliest juridische scherpheid aan de randen**
- Je vangt dat op met: → impliciete interpretatie + verwijzing naar gemeente

👉 Dat is een expliciete ontwerpkeuze (prima, maar wees je ervan bewust)

Laatste kritische check

Wat gebeurt hier:

- Gebruiker heeft groot perceel + gebouw + hek ver weg op terrein

👉 antwoord: **nee**

Maar: → kan juridisch wél functionele relatie hebben

Accepteer je dat deze situatie mogelijk verkeerd uitkomt?

- Ja → je ontwerp is consistent
- Nee → je hebt minimaal nog 1 extra vangnetvraag nodig

Als dit staat, kunnen we door naar **voorgevelrooilijn** — daar zit nog meer UX-wrijving dan hier.

Reactie Joyce:

Graag door naar de voorgevelrooilijn.

Reactie Copilot:

Mooi, hier zit inderdaad nóg meer UX-pijn.

Analyse: vraag "voorgevelrooilijn"

1. Probleem (direct)

- **Niemand denkt in 'voorgevelrooilijn'**
- Zelfs met toelichting blijft dit: → abstract, juridisch, ruimtelijk lastig

 Groot risico: gokken of verkeerd interpreteren

2. Waar het UX-technisch misgaat

- Je vraagt: → *interpretatie van een denkbeeldige lijn*
- Terwijl gebruiker denkt: → *staat mijn schutting vóór of achter mijn huis?*

 mismatch tussen:

- juridisch criterium
- mentale model gebruiker

3. Grootste foutkansen

- Hoekwoning → meerdere rooilijnen → gebruiker raakt kwijt
- Huis ligt niet op rooilijn → totaal onduidelijk
- Gebruiker verwacht:
  - "voor de woning"
  - "zichtbaar vanaf straat"
  - "aan de straatkant"

 Resultaat: inconsistent en foutgevoelig

Juridische kern (even terugbrengen)

Je probeert eigenlijk te toetsen:

vóór of achter de lijn langs de voorgevel

 In UX-termen is dat:

- **voorerf vs achtererf**

Belangrijk inzicht

Je stelt nu een **technische vraag om een ruimtelijke situatie te bepalen**, terwijl je eigenlijk direct de ruimtelijke situatie kunt vragen.

Richting (nog geen volledige uitwerking)

De vraag moet verschuiven van:

 "Komt de afscheiding achter de voorgevelrooilijn te staan?"

naar iets in de richting van:

 "Komt de afscheiding vóór of achter uw woning te staan?"

(of varianten daarop)

Maar hier zit de echte uitdaging

Als je dit vereenvoudigt:

- verlies je **juridische precisie bij uitzonderingen**:
  - hoekpercelen
  - diepe voortuinen
  - rooilijn ≠ gevel

 precies dezelfde afruil als bij functionele relatie

Scherpe vraag aan jou (cruciaal voor ontwerp)

Wil je:

1. **Strikt onderscheid voorerf / achtererf (juridisch zo goed mogelijk benaderen)**
→ dan heb je waarschijnlijk **2 vragen nodig**
2. **Pragmatische vraag (snel, begrijpelijk)**
→ dan kun je met **1 sterke vraag + voorbeeld/beeld** werken

Mini stresstest (denk even mee)

Case:

- hoekwoning
- schutting naast huis, langs straat

Gebruiker denkt: → “naast mijn huis”

Juridisch: → vaak **niet achter voorgevelrooilijn**

👉 Vraag: **Waar wil je dat deze gebruiker uitkomt?**

- Dat bepaalt direct hoe je je vraag moet formuleren.

Als je wilt, kan ik 2–3 concrete varianten maken (verschillende UX-strategieën) en ze tegen jouw juridische eisen aanhouden.

Reactie Joyce:

Zou het niet handiger zijn om eerst te vragen bij wat voor soort woning je de schutting gaat plaatsen (tussenwoning, hoekwoning, appartement, vrijstaand etc)?

Reactie Copilot:

Interessante gedachte — maar ik ga je hier bewust op uitdagen.

✗ **Waarom dit *niet* handig is (eerste reactie)**

- Gebruiker moet **type woning classificeren** → dat is al een cognitieve stap (“is mijn woning echt een hoekwoning?”)
- Je voegt een **extra vraag toe die niet direct juridisch relevant is** → verhoogt vraaglast zonder directe besliswaarde
- Het lost je kernprobleem niet op: → *waar staat de schutting t.o.v. de straat / woning?*

💡 **Grootste probleem**

Je vraagt:

“wat voor woning heb je?”

Maar je wil weten:

“waar komt de afscheiding te staan?”

👉 Dat zijn twee totaal verschillende dingen

⚠️ **Concreet risico**

- Hoekwoning: → gebruiker kiest “hoekwoning” ✓
→ maar zet schutting:
  - achtertuin (OK)
  - langs straat (kritisch verschillend)

👉 Je weet nog steeds niet genoeg → je moet alsnog doorvragen
→ dus deze vraag is **niet onderscheidend genoeg**

✅ **Wanneer het wél zinvol kan zijn**

Alleen als je hem gebruikt als:

- **contextvraag voor uitleg** (bijv. plaatjes aanpassen)
- of om **keuzeschermen visueel te sturen**

Maar **niet als beslisvraag**

🧠 **Betere denkrichting (scherp)**

Gebruiker denkt niet in woningtypen, maar in:

- “in mijn achtertuin”
- “aan de straatkant”
- “naast mijn huis”

👉 Dát is je ingang

🔥 **Mijn tegenvraag (even scherp maken)**

Wat wil je dat deze vraag oplost?

- A → gebruiker helpen begrijpen (context)
- B → beslislogica vereenvoudigen

👉 Voor A → mogelijk nuttig

👉 Voor B → werkt het waarschijnlijk niet

Als je wilt, kan ik 2 alternatieve routes schetsen:

- 1 op basis van **locatie (achter / naast / voor)**
  - 1 op basis van **zichtbaarheid vanaf openbaar gebied**
- Welke wil je eerst verkennen?

Reactie Joyce:

Meeste huizen zullen tussenwoningen zijn. Daarom toch happy pad voor die situaties met vraag met alleen opties voor/achter. Indien geen tussenwoning dan ook optie zijkant erbij. Werk dit uit.

Reactie Copilot:

Goed, dit is een sterke UX-hypothese. Ik werk 'm strak uit + prik waar hij kan breken.

✅ Voorstel structuur (happy path gestuurd)

Stap 1 — context (alleen bij woning = ja)

- **Wat voor woning heeft u?**
  - Tussenwoning
  - Hoekwoning
  - Vrijstaande woning
  - Appartement

👉 Doel: bepalen of "zijkant" relevant is

Stap 2 — locatie afscheiding

Als tussenwoning

- **Waar komt de afscheiding te staan?**
  - Voor de woning
  - Achter de woning

Als geen tussenwoning

- **Waar komt de afscheiding te staan?**
  - Voor de woning
  - Achter de woning
  - Naast de woning

👉 Waarom dit goed werkt

- Sluit aan op mentale model: → "voor / achter / naast mijn huis"
- Happy path (tussenwoning): → **minimale keuze** → **minder fouten**
- Je voorkomt: → complexe ruimtelijke interpretatie (rooilijn)

⚠️ Kritische kanttekeningen

1. "Naast" is nog steeds vaag

- Bij hoekwoning: → "naast" kan:
  - straatzijde (kritisch)
  - tuinzijde (minder kritisch)

👉 Je verliest hier juridische nuance

2. Appartement is vreemde eend

- Meestal geen erf → andere logica 👉 Deze hoort eigenlijk:
- eerder afgevangen te worden
- OF
- eigen pad te krijgen

3. Je maakt impliciet deze mapping

- voor ↔ vóór rooilijn
- achter ↔ achter rooilijn
- naast ↔ kan beide zijn ⚠️

👉 Vooral "naast" is je zwakke plek

🔥 Cruciale ontwerpkeuze (hier moet je scherp zijn)

Wat doe je met:

hoekwoning + schutting langs straat (zijkant)

- Gebruiker kiest: "naast"
- Juridisch: vaak behandelen als **voorerf-achtig (streng)**

👉 Vraag: **wil je "naast" behandelen als 'voor' of als aparte categorie?**

💡 Mini-verbetering (zonder complex te worden)

Je kunt "naast" iets scherper maken:

- Naast de woning, **aan de straatkant**
- Naast de woning, **niet aan de straatkant**

👉 Dit lost 80% van de onduidelijkheid op

👉 zonder terug te vallen op rooilijn

🎯 Mijn scherpe tegenvraag

Wil je:

1. **Maximale eenvoud (3 opties houden)**
→ accepteer onnauwkeurigheid bij hoekwoningen
2. **Iets meer precisie (4 opties met 'naast straatkant')**
→ iets meer complexiteit, maar betere juridische match

Mijn gevoel:

👉 jouw richting is goed

👉 maar "naast" is nu nog je zwakste schakel

Wil je dat ik het verder uitwerk tot definitieve vraag + antwoordopties (UX-proof geformuleerd)?

Reactie Joyce:

Het gaat hier om de zijkant gericht is naar openbaar gebied. Geef suggestie hoe we dit UX-proof uit kunnen vragen.

Reactie Copilot:

Goed, dit is de kernvraag. Je wilt: **begrijpelijk maken wat juridisch "gericht naar openbaar gebied" is**, zonder jargon.

✅ Beste UX-richting (kort en herkenbaar)

Vraag (advies)

- **Komt de afscheiding aan een kant van uw perceel die grenst aan de straat, een pad, park of ander openbaar gebied?**

Antwoordopties

- Ja
- Nee

👉 Waarom dit werkt

- Gebruiker herkent: → "grenst mijn tuin aan de straat?" ✅
- Je vervangt: → abstract "gekeerd naar" door
→ concreet "grenst aan"

💡 Extra verduidelijking (optioneel, kort houden!)

- *Denk bijvoorbeeld aan een afscheiding langs de straat, een openbaar pad of een park.*

👉 Niet langer maken dan dit — anders leest niemand het.

⚠️ Valkuil die je nu voorkomt

- "gekeerd naar openbaar gebied" → interpretatieprobleem
- "grenst aan openbaar gebied" → feitelijke situatie → minder foutkans

🔥 Nog scherper (als je twijfel wil verminderen)

Als je merkt dat mensen nog steeds twijfelen, kun je hem iets sturen:

- **Komt de afscheiding langs de straatkant of een andere openbare plek te staan?**

👉 nog eenvoudiger, maar iets minder volledig

🔗 Kritische check aan jou

Wil je:

1. **Maximale duidelijkheid (huidig voorstel)**
→ "grenst aan ..."
2. **Maximale eenvoud (korter, maar minder precies)**
→ "langs de straatkant"

Mijn advies: 👉 ga voor **"grenst aan openbaar gebied"**
→ beste balans tussen juridisch en begrijpelijk

Wil je dat ik dit nu integreer in je hele "voor/achter/naast"-vraagset zodat het 1 consistent blok wordt?

Reactie Joyce:

Ik vind dit een goede suggestie. Optimaliseer de flow vraagvolgorde en plaatsing in vragengroepen van deze check. Met de aanpassingen voor functionele relatie en voorgevelrooilijn die we net hebben gedaan.

Reactie Copilot:

Hier is een **geoptimaliseerde vraagstructuur + volgorde**, met jouw keuzes doorvertaald. Geen tekstverbetering, puur structuur/flow.

1. Soort afscheiding

- Bestaat de afscheiding alleen uit beplanting?

👉 **Reden:** snelle exit (blijven)

2. Situatie op het perceel

- Staat er al een gebouw op het terrein waar u de afscheiding gaat plaatsen?

👉 **Split vroeg** → zonder gebouw klaar

3. Type gebouw (alleen als ja)

- Gaat het om een woning?

👉 **Nieuwe sleutelvraag** (vervangt deel functionele relatie)

4. Relatie met gebouw (alleen als geen woning)

- Komt de afscheiding direct bij het gebouw te staan?

👉 **Vervangt "functionele relatie"**

5. Hoogte van de afscheiding

- Wat is de hoogte van de afscheiding?

👉 **Naar voren gehaald** 👉 Hoogte is vroeg beslissend (art. 22.28)

6. Plaats van de afscheiding bij woning

Als woning = ja:

6A — Hoofdvraag locatie

- Waar komt de afscheiding te staan?
  - Voor de woning
  - Achter de woning
  - Naast de woning (*alleen tonen bij hoek/vrijstaand — optioneel*)

6B — Openbaar gebied check (alleen bij voor of naast)

- Grenst de plek van de afscheiding aan de straat, een pad, park of ander openbaar gebied?

👉 **Vervangt voorgevelrooilijn-vraag**

7. Plaats van de afscheiding bij niet-woning

Als woning = nee en "direct bij gebouw" = ja:

- Grenst de plek van de afscheiding aan de straat, een pad, park of ander openbaar gebied?

👉 Hier geen “voor/achter”, alleen relevante toets

Wat is hier verbeterd (kort en scherp)

✅ Flow (nu logisch)

- **eerst: kan het überhaupt?** → **gebouw / type**
- **dan: hoeveel impact?** → **hoogte**
- **dan: waar ligt het?** → **locatie + openbaar gebied**

👉 sluit aan op hoe mensen denken

✅ Functionele relatie opgelost

- volledig verdwenen als begrip
- vervangen door **gedrag** (“direct bij gebouw”)

✅ Voorgevelrooilijn opgelost

- vervangen door: → **voor / achter / naast + grenst aan openbaar gebied**

⚠️ Bewuste keuzes (die je maakt)

- Je accepteert:
  - minder precisie bij hoekwoningen
  - kleine kans op juridische afwijking
- Je wint:
  - begrijpelijkheid
  - minder foutantwoorden

🔥 Laatste prikkel (check jezelf)

Wat gebeurt bij:

- hoekwoning + schutting langs straat

→ pad:

- woning = ja
- locatie = naast
- grenst aan openbaar gebied = ja

👉 Als jouw regels dit correct oppakken → je zit goed

👉 Zo niet → zit je probleem nu expliciet zichtbaar in je structuur

Wil je hierna:

👉 finetunen van de **antwoordopties** (“voor/achter/naast” formulering)

of

👉 door naar laatste stap: **overall volgorde kritisch challengen?**

Reactie Joyce:

Overall volgorde kritisch challengen?

Reactie Copilot:

Goed, ik ga `m echt kritisch slopen op **flow en volgorde** — alsof ik `m voor het eerst als gebruiker doorloop.

🧠 Huidige nieuwe flow (samengevat)

1. Beplanting
2. Gebouw aanwezig
3. Woning?
4. (bij nee) direct bij gebouw?
5. Hoogte
6. Locatie (voor/achter/naast)
7. Grenst aan openbaar gebied

🔥 Waar de flow nog schuurt

1. Hoogte staat te vroeg

- Gebruiker weet vaak nog niet: → *wat er juridisch belangrijk is qua plek*
- Je vraagt hoogte vóór: → cruciale splits "voor/achter/openbaar gebied"

👉 Probleem:

- Je laat de gebruiker een detail invullen
- terwijl de **context nog niet helder is**

UX-oordeel:

👉 hoogte moet NA locatie komen

2. Je splitst eerst op woning, maar gebruikt die info laat

- Je vraagt vroeg: → "is het een woning?"
- Maar de echte impact zit pas bij: → locatievragen die daarna komen

👉 Gevoel:

- gebruiker ziet geen logisch verband tussen vragen
- flow voelt "technisch opgebroken"

3. Je hebt nu 2 denkmodellen door elkaar lopen

- deel 1: → "staat er een gebouw / woning?"
- deel 2: → "waar staat de schutting?"

👉 Voor gebruiker zijn dit géén aparte werelden

→ hij denkt in één keer:

"Ik zet een schutting achter mijn huis"

UX-oordeel: 👉 je splitst te vroeg in juridische logica

4. "Direct bij gebouw" zit op een onnatuurlijke plek

- Deze vraag komt vóór locatie

Maar gebruiker denkt: → eerst **waar komt het?**

→ daarna pas **hoe ver van het gebouw?**

👉 Nu voelt hij als:

- abstracte extra check
- zonder context

5. Groot gemist: geen vroege kernvraag

Je mist een vraag als:

"Waar komt de afscheiding te staan?"

👉 Dit zou eigenlijk de **anker-vraag** moeten zijn
niet iets halverwege

🔴 **Wat is hier het echte probleem?**

Je flow is nog steeds:

👉 **vanuit regels opgebouwd (juridisch)** in plaats van: 👉 **vanuit intentie opgebouwd (gebruiker)**

✅ Hoe de ideale flow zou denken

Gebruiker denkt:

1. Wat ga ik doen?
2. Waar komt het?
3. Hoe groot is het?
4. Wat voor situatie is het?

📋 Mijn voorgestelde "challenged" volgorde

1. Soort afscheiding

- Bestaat de afscheiding alleen uit beplanting?

2. Gebouw aanwezig

- Staat er al een gebouw op het terrein?

👉 snelle exit

3. Hoofdvraag: locatie (veel eerder!)

- Waar komt de afscheiding te staan?
  - Voor de woning
  - Achter de woning

- Naast de woning (indien relevant)

4. Openbaar gebied (direct gekoppeld aan locatie)

- Grenst de plek van de afscheiding aan de straat, pad of openbaar gebied?

👉 meteen na locatie → super logisch

5. Type gebouw

- Gaat het om een woning?

👉 nu pas — want nu relevant voor interpretatie

6. Relatie met gebouw (alleen indien geen woning)

- Komt de afscheiding direct bij het gebouw te staan?

👉 nu logisch → gebruiker weet al waar het staat

7. Hoogte

- Wat is de hoogte van de afscheiding?

👉 bewust laat:

- gebruiker heeft context
- antwoord is accurater

🎯 Waarom deze volgorde beter is

✅ 1. Start met herkenbare vraag

- “waar komt het?” = natuurlijke ingang

✅ 2. Minder mentale switching

- geen sprong: → gebouw → relatie → locatie
- maar: → locatie → context → detail

✅ 3. Complexe begrippen verdwijnen vanzelf

- “voorgevelrooilijn” opgelost
- “functionele relatie” logisch geplaatst

✅ 4. Efficiëntie

- kritische splits komen eerder: → **openbaar gebied + locatie = sleutel**

⚠️ En nu de echte check (advocaat van de duivel)

Dit is mijn grootste twijfel:

👉 Je stelt **locatie vóór woningtype**

Stel:

- gebruiker heeft bedrijfspan
- kiest “achter de woning” (??)

👉 mismatch terminologie

🔥 Cruciale ontwerpknoop

Je moet kiezen:

Optie A — 1 flow voor alles (simpel)

- “voor/achter/naast woning”
→ werkt voor 80% (woningen)

👉 risico bij niet-woning

Optie B — vroeg splitsen (veiliger)

- eerst: → woning of niet
- dan: → andere locatievragen per type

👉 complexer, maar correcter

🎯 Mijn scherpe advies

👉 Ga voor:

hybride:

- gebruik “gebouw” i.p.v. woning in locatievraag

Dus:

- “voor het gebouw / achter het gebouw”

👉 daarna:

- voor woningen blijft het logisch
- voor bedrijven ook bruikbaar

💬 Slotvraag (dit bepaalt je eindontwerp)

Wil je:

1. **maximaal simpel (woning-first ontwerp)**
→ accepteer ruis bij andere situaties
2. **generiek correct (gebouw-first ontwerp)**
→ iets minder intuïtief, maar robuuster

Mijn inschatting:

👉 jij neigt naar optie 1

👉 maar je zit nu half tussen 1 en 2 — en dat wringt

Kies je positie, dan kunnen we 'm echt strak trekken.

Reactie Joyce:

Ik wil toch die vragen over hoogte eerder hebben omdat het veel gevallen kan uitsluiten en voorkomt dat mensen lastige vervolgvragen moeten beantwoorden.

Reactie Copilot:

Goede keuze — maar ik ga hem wel even tegen je aanduwen zodat hij echt klopt.

✅ Je argument is valide

- Hoogte = **sterk uitsluitcriterium (art. 22.28)**
- Je voorkomt: → dat gebruikers door **moeilijke locatievragen** moeten
- Dit is klassiek: → **snelle filtering vóór complexiteit**

👉 UX-principe: eerst "kan het überhaupt?"

⚠️ Waar je moet opletten

- Hoogte zonder context: → gebruiker meet/verzint sneller fout
- Zeker bij: → schuine grond
→ erf grenssituaties

👉 Kans op:

- snelle maar **on nauwkeurige antwoorden**

🎯 Beste compromis (jouw richting + UX-proof)

Hou hoogte vroeg, maar niet té vroeg:

✅ Aangescherpte eindvolgorde

1. Soort afscheiding

- Bestaat de afscheiding alleen uit beplanting?

2. Gebouw aanwezig

- Staat er al een gebouw op het terrein?

👉 snelle exit (blijft top)

3. Hoogte (vroeg, maar na context)

- Wat is de hoogte van de afscheiding?

👉 nu:

- gebruiker weet waar hij het over heeft
- maar je houdt vroege filter

4. Type gebouw

- Gaat het om een woning?

👉 nodig voordat je locatie uitlegt in "voor/achter"

---

5. Locatie (anker-vraag)

- Waar komt de afscheiding te staan?

- Voor het gebouw
- Achter het gebouw
- Naast het gebouw (indien relevant)

👉 nu logisch + generiek (woning én bedrijf)

6. Openbaar gebied (direct erachter)

- Grenst de plek van de afscheiding aan de straat, pad of ander openbaar gebied?

👉 gekoppeld aan locatie = sterk

7. Relatie met gebouw (alleen als geen woning)

- Komt de afscheiding direct bij het gebouw te staan?

👉 komt nu pas:

- na locatie → veel begrijpelijker

✅ Waarom dit de beste balans is

✓ Je behoudt je doel

- Hoogte vroeg → minder vragen voor simpele gevallen

✓ Maar voorkomt UX-fouten

- Gebruiker heeft al: → "ik ga iets bij een gebouw doen"
→ dus betere inschatting hoogte

✓ Flow voelt logisch

- Wat → Waar → Hoe groot → Context

🔥 Laatste scherpe check (belangrijk)

Wat gebeurt nu:

Case: simpele achtertuin schutting 1 m hoog

- gebouw = ja
- hoogte = laag
- 👉 mogelijk al klaar ✅
→ zonder moeilijke locatievragen

Case: 2 meter langs straat

- hoogte = relevant
- daarna: → locatie + openbaar gebied = beslissend

💬 Eerlijk oordeel

- Dit is een **sterk ontwerp**
- Je zit nu duidelijk: → UX-first, maar juridisch nog verdedigbaar

Laatste prikkel

Wil je nog 1 stap scherper?

👉 Je zou hoogte nóg slimmer maken door:

- eerst grof (laag / hoog)
- pas later detail

Maar dat is finetuning.

Zullen we nu door naar **tekstniveau (deel 2)** of wil je deze structuur nog verder aanscherpen?

Reactie Joyce:

Prima. Geef nog even een overzicht van de complete flow met vragen in vragengroepen op basis van dit voorstel.

Reactie Copilot:

Hier is de **gefinaliseerde flow**, compact en strak volgens jouw keuzes.

1. Soort afscheiding

- Bestaat de afscheiding alleen uit beplanting?

2. Situatie op het perceel

- Staat er al een gebouw op het terrein waar u de afscheiding gaat plaatsen?

3. Hoogte van de afscheiding

- Wat is de hoogte van de afscheiding?

4. Type gebouw

- Gaat het om een woning?

5. Plaats van de afscheiding

- Waar komt de afscheiding te staan?
  - Voor het gebouw
  - Achter het gebouw
  - Naast het gebouw

6. Openbaar gebied

- Grenst de plek van de afscheiding aan de straat, een pad, park of ander openbaar gebied?

7. Relatie met gebouw (alleen als geen woning)

- Komt de afscheiding direct bij het gebouw te staan?

Dit is een uitgave van:

Informatiepunt Leefomgeving

<https://iplo.nl/>

16 juli 2026